

Narodni mladini, narodnim staršem, narodnim trgovcem in obrtnikom.

Pojdi ven v naravo in pogledaj krog sebe! Povsod vidiš drevice, ki se obloženo s sadjem ziblje v jesenskem vetriču in kaže ljudem ploh njihovega truda in skrbi. Piškovo, slabo sadje odpade, drugo se ohrani, drevo pa se pripravlja na nov cvet, novo sadje. Pogledaj krog sebe in isto zapaziš na sokolskem drevesu! Skrbno pripravljane v telovadnici v zimskih mesecih potem pa nastopi — sad, ki ga rodi dolgo in marljivo delovanje. Čas javnih nastopov je minil, kar je gnilega in slabega, je odpadlo; kar je dobrega, se zbira zopet v telovadnici, da zopet vzkljuje, se zopet razvije in obrodi.

Slovenska mladenka, slovenski mladenci! Nista li čutila v sebi one neodoljive sile, ki vleče v telovadnico, ko sta zrla rdeče vrste marljivih delavcev na narodnem polju? Gotovo sta objubila takrat, da vstopita med nje. Le pomislek, da jih ne dohitita več, vaju je zadrževal. Čas javnih nastopov je minil in sedaj se prične delo na novo. Sedaj je čas za začetnike, sedaj vstopite in drugo leto že lahko nastopite, ako bodeste vestni in marljivi.

Bratje Sokoli, pripeljte prijatelje in znance v telovadnico! Sestre Sokolice, vaša naloga bodi: še vsaka eno! Sedaj je še čas, drugače bo marsikomu žal, da ni sodeloval na vsesokolskem zletu, ki se vrši prihodnje leto v Ljubljani. Veste že, da niso mogli nastopiti lamsko leto v Pragi vsi češki telovadci, ker je bilo premalo prostora? Slično zmeto želimo iz vsega srca tudi tehničnemu odseku Slovenske Sokolske Zveze. In da se ta vračuna, je od tebe odvisno, narodna mladež.

Trgovci in obrtniki! Pošljite svoje pomočnike in vaience v telovadnico in se tudi informirajte ali pa si dajte poročati o vedenju in napredovanju istih. Ako je fant vesten, vztrajen in dober telovadec, delavec na narodnem polju, bo isto tudi v zasebnem življenju, bo ravno tak delavec tudi drugje, kjer se gre za njegovo lastno korist in bodočnost. Telovadba ojačuje telo za trdi življenjski boj. Zgle d i k a ž e j o, z g l e d i u č i j o! Posebno skrb posveča Sokol tropskemu in obrtnemu naraščanju že več let v trdnem prepričanju, da neha kmalu »Stonite ga noter«, ako ostane vsak fantič naših staršev našemu

narodu. Iz naraščaja ven naj se izpopolnjujejo narodne vrste kremenitih značajev, neustrašenih boriteljev za naša prava! Kdo izmed nas ne pozna pravilice iz dežele neverjetnosti? V gozdu je stala hiša in v tih noči so se priplazili k nji roparji; gospodar jih je oplašil za hip z neustrašenim nastopom, a kmalu so se zopet zbrali in začeli od daleč zažigati hišo nad njegovo glavo in jo uničili. Tudi vi ste uverjeni, da bi bili roparji bežali, če bi videli zbrano veliko družino. Družino hočemo tudi mi in jo moramo imeti.

Preč s predsodki in pomisleki, preč z gilačnostjo in mrtvilom! Za narodno obrambo ni nabora, ni sile, temveč vsak je pozvan, da prispeva po svoji moči pri zgradbi obmejnih bramburjih zidov in jarkov.

Le pogledjmo okrog in moramo vsklikniti z Aškercem:

Mi vstajamo... Poslednji čas!
Mi nočemo umreti,
mi hočemo živeti!
Iz svojih vstajamo moči,
četuri smo pozni, mladi:
Kaj uk je zgodovine?
Bodočnost je mladinc.
Na zdar!

P.

Društvo občinskih uradnikov in nameščencev na Goriškem.

Dne 5. avgusta t. l. se je vršil v Gorici ustanovni občni zbor društva občinskih uradnikov in nameščencev na Goriškem.

Po 2 in pol letnem trudopolnem delu se je vendar enkrat ustanovilo to za obč. tajnike in nameščence prepotrebno društvo, ki ima namen organizirati vse obč. uslužbence v eno skupino in delati na to, da se njih ugled poveča in zboljšajo njih gnotne razmere. Danes so v naši deželi pri županstvih nameščeni občinski uslužbenci jako na slabem stališču, brez stalnosti v službi, odvisni le od strankarske volje in milosti. Glavna naloga društva bode, da si občinski uslužbenci izvojujejo stalnost v službi, kakor tudi, da se ustanovijo pručni tečajji za njihovo naobrazbo, kar bode v blagor njih samim in vsem občinarjem v naši deželi.

Kako more občinski uslužbenec, ki je nameščen le začasno, izvrševati z veseljem svojo službo, ker mu ni zagotovljena nobena bodočnost. Vsled tega je večina obč. uradov tako zanemarjenih, da če pride veččak v tak urad, se mora astrašiti in zbežati. Pri več županstvih komaj da vodijo opravilni zapisnik in še ta ni vezan, in tudi ne sešit, temuč v letajočih listih. Kaj je pa z obč. knjigovodstvom? Tega se sploh ne pozna, izvzemši nekaterih občin. Tu pa tam si kak župan vodi blagajniško knjigo (štraco), iz katere sestavlja obč. tajnik konec leta letni račun, na več krajih še tega ne, se račun sestavlja na pamet, zapišejo se dohodki in stroški, kakor jih narekuje župan, kar se spominja, da je prijel in izdal. Potem ni čuda, da pride vsled takega knjigovodstva dotični župan po dokončani dobi županovanja v zagato in velikokrat v občutno škodo, ker novo izvoljeno starešinstvo da pregledati po deželnem računarju vse račune njegovega županovanja. (Kar je že popolnoma v na-

vedi). Konečno sledi iz tega celo pravda, katero tudi župan izgubi, ker si sam sebi ne verjame, da ima občini plačati, kar je sam razkazal. Temu krivo je le slabo občinsko knjigovodstvo in tudi to, ker si ne drži župan obč. denarja popolnoma ločenega od svojega. Kjer se vleče doba županovanja 10 in več let, ni mogoče vsled zastarelosti, natančno pregledati računov, in tam ima občina ogromno škodo.

Največje zlo in poguba v gospodarskem oziru je občinam, kjer ne pozna obč. tajnik novega domovinskega zakona. Koliko domačinov v vsaki občini naše dežele biva izven svoje domovne občine, v drugih naše države in dežele, ne samo skozi 10 let in več prostovoljno in nepretrgano, temuč celo od svojega rojstva dalje 30 do 50 let starosti. Kjer biva, se je rodil, tam je preživel že srednjo starost in pustil tam vse svoje mlade moči, ves svoj zaslužek in konečno tudi zdravlje. Konec vsega tega je, da ga mora v bolnišnici vzdrževati njegova domovna občina, ki ga najbrž še ne pozna. Ali ni to neopravičeno? Res, da pri več občinah je temu krivo starešinstvo samo, ker ne da sposobnemu tajniku potrebnega časa in denarja na razpolago, da bi zamogel to preiskati in ugotoviti.

Duša celega občinskega poslovanja je vendar in vedno le dober občinski tajnik. Kjer ima občina dobrega in veččega obč. tajnika, tam je lahko vesel župan, ker gotovo mirno in brez skrbi spi, in srečna občina, ker ima z njim zagotovljene največje gospodarske koristi. Dosedaj so to priznali s potrditvijo novih občinskih tedov deželni zbori: Bukovinski, Češki, Dalmatinski, Istrski in Predarelski. Trdno upamo, da bode temu gotovo sledil tudi naš novi deželni zbor.

Balkan.

Albanci zasedli Kičevo in ogrožajo Strugo. Vstaja na Kosovem.

Belgrad 24. Najnovejša poročila z meje pričajo, kakor nevarne dimenzije je že zavzela albanska vstaja. Albancem se je posrečilo poleg Dibre zavzeti tudi mesto Kičevo (vzhodno od Dibre). Prebivalstvo beži v največji paniki pred albanskimi vstaši, ki vprizarjajo strašna grozodejstva. Vstaja se širi tudi proti Kosovu. Močni albanski oddelki se bližajo tudi mestu Strugi (ob Ohridskem jezeru), ki je v veliki nevarnosti.

Prva srbska ojačenja pridejo na bojišče šele v 3 dneh. Srbski vojaški krogi so trdno prepričani, da se jim posreči tekom 10 dni albansko vstajo z energično akcijo popolnoma zatreti. Večerni beograjski listi zahtevajo okupacijo vsega albanskega teritorija.

Proklamacija mobilizacije moravske divizije.

Belgrad 24. Kralj Peter je s posebnim kraljevskim ukazom odredil mobilizacijo moravske divizije in mobilizacijo dela vseh rezerv.

Mobilizacija na Srbskem je rezultat seje ministerskega sveta, ki se je vršila včeraj pod kraljevim predsedstvom in na kateri so se vršila posvetovanja o odredbah glede vzpostavitve miru in reda na

albanski meji in o zavrnitvi albanskih vpadov v srbsko ozemlje.

Črnogorske odredbe.

Cetinje 24. Oficijozni črnogorski komuniste izjavlja: Črnogorska vlada zasleduje dogodke in zmešnjave v Albaniji z veliko pozornostjo in se trudi predvsem, da zavaruje meje pred neprijetnimi vpadi Albancev. Čete, ki so določene zato, da zamenijo mejno garnizijo in ojačijo mejne posadke, so že odšle na mejo. Vendar pa se kljub temu domneva, da bo Črnagora konečno prisiljena da odredi enérgičnejše odredbe, če bi se položaj na meji poslabšal.

Djakovica v albanskih rokah. Naskoki na Prizren in Strugo.

Belgrad 26. Srbske čete, ki so bile poklicane v torek pod orožje, so že na potu v uporno ozemlje in pridejo tjakaj že jutri. V Belgradu se zatrjuje, da so vojaški krogi odločeni, da kupirajo ves albanski teritorij.

Albanci so včeraj zavzeli tudi Djakovico. Mesto Prizren so dvakrat naskočili, a so bili obakrat odbiti. Močni albanski oddelki korakajo proti jugu, na Strugo. Po nekaterih poročilih se je posrečilo Albancem tudi Strugo zavzeti danes v naskoku. Maloštevne srbske obmejne posadke se polagoma umikajo, ker so dobili iz Belgrada ukaz, da naj počakajo na ojačenje.

Tretja roka.

Na Dunaju je silno neprijetno dirnilo interwiew s srbskim poslanikom Bogičevićem, ki ga je priobčil berlinski »Lokal-anzeiger«. Poslanik Bogičević je izjavil, da je trdno prepričan, da je albanske nemire aranžirala neka tretja roka, tuja sila in da oboroženje Arnavtov to najbolj jasno dokazuje.

(Dalje v prilogi.)

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se delali (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nihče ne inserirajo. Škoda ali majhna.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi. Josipina Bregantič, ulica Carina št. 5, III. nad.

Dijak-višjeginnazišlec se priporoča p. t. občinstvu za instruktora iz nemščine i. dr. predmetov. Natančen naslov povde naše upravnistvo.

Dijaka 1 ali 2 sprejme dobra družina na hrano in stanovanje. Svila soba, vrt, klavir, vestno nadzorstvo. Cena nizka. Naslov povde upravnistvo. 296

Na stanovanje in hrano ali brez sprejme družina. Na razpolago klavir. — Naslov povde naše upravnistvo. 307

Glazbeničarka eventualno prodajalka z večletno prakso s klavirjo išče službo za takoj ali pozneje. — Zmožna nemški, slovenski in hrvaški. — Cenj. ponudbe pod »Zanesljiva« na uprav. »Soča«. 309

Dijaka ali uradnika se sprejme pri boljši rodbini na dobro hrano in stanovanje, ter tudi brez hrane v Gorici, Corso Francesco Giuseppe št. 21, III. nadstropje na levo. 311

Delausko konsumno društvo v Podgori

Podpisana vabita vse člane na

izvanredni občni zbor,

ki se vrši

v nedeljo, dne 5. oktobra 1913

ob 4. uri popoldne

v dvorani gosp. Štefana Bregant.

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo skupnega odbora.
2. Slučajnosti.

Ker je dnevni red važen, se priporoča članom, da se udeležijo občnega zbora v obilnem številu.

PODGORA, 24. septembra 1913.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Slovenski!

Podpirajte in poslužujte se

Prve slovenske brivnice v Gorici,

Gosposka ulica št. 1 (nasproti Montu). Postrežba solidna in snažna.

Za obilen obisk se priporoča

FRAN NOVAK, brivec in lesničar

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi drastičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatije K 2 — Penarejanje se sodnjako zasleduje.

Molla-vo Franc. žganje in sol

Za ribanje kiveča — bolečino olajšuje in olajšuje staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2 —

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. čvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. Zaloga v Gorici v lekarni: A. Girionoli, G. Crstofoleti.

Sloveč slovenski zdravnik

iz 18. stoletja

naš rojak iz Solkana.

Na Dunaju so zborovali nemški naravoslovci in zdravniki. Na tem zborovanju je govoril dunajski zdravnik o pozabljenem velikem delu zdravnika z imenom doktor Mark Anton Plenčič (ime je bilo pisano Plencicz. Plenčič — Polenčič, katero ime se še nahaja med Slovenci.) To je bilo pri razpravi o zdravljenju strašne bolezni sifilis. Dr. Fischer je marljivo preštudiral življenje in delovanje dr. Plenčiča in razkri zborovalcem, da je dr. Plenčič okoli leta 1750. objavil študije o živem kontagiju, o organskem bitju povzročevalcev bolezni in takrat že je učil on vsa ona pravila, na katerih temelji dandanes moderna bakteriologija. V njegovih naukih je že zakon o specifičnosti raznih bakterij, o načinu raznašanja in razmnoževanja bakterij, kakor čitamo to v poročilih o kon-

gresu v dunajskih listih. Plenčič je učil tudi, da žive krali vzročajo vrenje in gnojenje; to je učil on mnogo pred slovečim Pasteurjem.

Nauki slovenskega učenjaka so ostali pozabljeni in istodobniki jih niso sprejeli; ali čez sto let je na Dunaju za Plenčičem učil jednake nauke v zdravstvu dr. Semmelweis; tega so preganjali radi onih naukov tako, da je skočal svoje življenje v blaznost. Ali že sto let poprej je učil to, kakor rečeno, Plenčič, naš rojak. In sedaj priznavajo njegove nauke v zdravstvu moderni zdravniki in proslavljajo našega rojaka.

Dr. Mark Anton Plenčič je bil rojen v Solkanu leta 1705.; umrl je na Dunaju kot profesor leta 1786. 50 let je deloval na Dunaju kot zdravnik. Pozabljen je bil, nikdo ni več vedel za njegovo ime; sedaj pa so nauki našega veleuma prodrli do svoje veljave; sedaj ga proslavljajo in čenijo. Dunajska medicinska fakulteta se ponaša, dunajski zdravniki govorijo »slovečem dunajskem zdravniku«, ali Plenčič je bil

Slovenec, zato se smemo tudi mi ponašati s svojim rojakom-učenjakom. Oni Semmelweis ima spomenik v Budimpešti, koliko bolj zasluži spomenik naš veleum Plenčič! Solkančani bodo gotovo imenovali kako ulico po svojem rojaku. Zasluži to pošteno. Izberejo naj tudi primerno ulico.

Ravno v dandanašnjih časih nas drugorodci zmerjajo dan na dan z barbari, da smo zaostali in da nimamo pokazati znanstvenih moči itd. Eto, tu pa je prisvetila na dan v zdravstvu zvezda Plenčičeva. Slovenec je bil tak veleum, naš rojak iz Solkana pri Gorici. Prav v zadoščenje nam je to na razne tozadevne napade od strani naših nasprotnikov.

O Plenčiču (Polenčiču) hočemo dobiti kolikor mogoče točne podatke. Zato smo se v tej stvari obrnili na Dunaj na pristojna mesta. Naše prijatelje po deželi pa prosimo, naj nam naznanijo, v katerih krajih se nahaja ime Polenčič. (Občinski tajnik v Tolminu se zove Polenčič.) Koliko je tega imena v Solkanu?

Albanska vstaja se širi.

Belgrad 26. Albanska vstaja se vedno bolj širi. Upornikom se pridružujejo nove vstaške čete. Ena velika albanska kolona prodira proti Bitolju, druga pa proti Skoplju. Pri Ohridi je prišlo do krvavega boja, kjer so imeli Albanci naravnost velikanske izgube.

Privatne vesti iz Prizrena pravijo, da oblega Prizren nad 6000 Albancev. V mestu se nahaja mala srbska posadka, ki ima tudi nekaj topov. Posadka je dosedaj junaško odbila vse albanske naskoke. V mestu je baje izbruhnil požar in del albanskega prebivalstva je ponovno streljal na srbske vojake. Poveljnik posadke je odredil radi tega strogo hišno preiskavo. Pri Djakovici so doživeli Albanci silen poraz in so v divjem neredu zbežali nazaj v gore. Cele pokrajine, kjer so bežali, so popolnoma opustošene, prebivalstvo pa poklano.

Glavna albanska sila stoji med Džbro in Strugo. Čudna je bila usoda mesta Kičeva. Mestni načelnik je dobil že pred par dnevi obvestilo, da nameravajo Albanci udariti na mesto in je radi tega ukazal prebivalstvu, naj takoj zapusti mesto, kar je prebivalstvo tudi storilo. A Albanci le niso prišli; ko se je prebivalstvo radi tega pričelo polagoma vračati, so se nanedoma pojavile močne albanske čete. Razvil se je silen boj, kjer so imeli Albanci velikanske izgube. Pred mestom se zbirajo vedno nove albanske čete. Srbska posadka se hrabro brani.

Poglavarji plemen Hoti in Grudi pri kralju Nikoli.

Cetnje 26. Kralj Nikola je sprejel danes v avdijenci poglavarje albanskih plemen Hoti in Grudi. Poglavarji so mu izjavili, da obsojajo vstaško gibanje upornikov in da žele živeti v prijateljskih odnosih s Črnogorci. Poglavarji so tudi potrdili, da gre pri sedanjem gibanju za zunanje mahinacije in da je večina Albancev nahujšana. Kralj je deputaciji odgovoril, da bo postopal proti upornikom brez obzirno.

Napeti odnošaji med Grško in Turčijo.

Atene 26. Kakor se izjavlja v grških političnih krogih, postajajo odnošaji med Grško in Turčijo vedno slabši. Resni politični krogi izražajo mnenje, da ni izključeno, da pride med Grško in Turčijo do zopetnega krvavega spopada. Bistvo nesporazumljenj med obema državama tvori vprašanje Egejskih otokov in pa obnovitev onih privilegijev, ki so jih imeli Grki v Turčiji pred izbruhom balkanske vojne.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Dojčić obsojen na šestnajst let ječe. — Zagreb 25. Danes ob 9 dopoldne se je pričela razprava proti Štefanu Dojčiću, ki je dne 18. avgusta t. l. izvršil atentat na hrvaškega kraljevskega komisarja barona Škerleca.

Dojčić se je leta 1909. napotil v Ameriko. Nastanil se je v Keneshu, kjer živi njegova sestra Marija omožena Druganić. V Kenoshu je dobil delo v ondodni tvornici avtomobilov, kjer je ostal v službi do svojega odhoda iz Amerike.

Dojčić se je 6. listopada 1912. odpeljal iz Amerike v Zagreb z namenom, da umori takratnega komisarja Cuvaja. V Zagreb je došel 20. listopada. V Pešti si je kupil revolver s 6 patronami. Ker ni imel prilike ustrediti Cuvaja, je odšel na svoj dom v Ludbreg. Ko je pa slišal, da je imenovan drugi komisar — baron Škerlec —, je takoj sklenil, da ga poskusi ustreliti na dan 18. avgusta. Tako je tudi storil. Atentat se ni, kakor znano, popolnoma posrečil. Glede atentata samega pravi, da ga je izvršil tako, kakor to opisuje obtožnica in da je izvršil atentat, ker ga je k temu silila vest.

Po enournem posvetovanju je proglašil predsednik razsodbo: Dojčić je kriv razžaljenja Veličanstva, kaljenja javnega miru in posreženega umora in se obsoja zato na 16 let težke ječe.

Predno so obtoženca odpeljali, se je obrnil k poslušalcem in zaklical: »Živela Hrvatska! Živela svoboda hrvaškega naroda!« Nato k sodnikom: »Za menoj pridejo drugi. Iz Amerike bodo prišli in dokončali moje delo!«

Kranjski deželni zbor je tudi sklican. Imel je dolgo burno sejo, v kateri so razpravljali o deželni garanciji denarnim javodom in o deželni elektrarni na Završnici. Naprednjaki se borijo proti taki deželni garanciji, ker bi jo vladajoča stranka znala v svojo korist obrniti kakor bi hotela in trdijo, da dežela ne sme dati take garancije. Vladni zastopnik je izjavil, da sklep dež. zbora o tej stvari ne spada pod določilo 2. odstavka § 20., da torej za njo ni treba cesar ke sankcije. — Glede deželne elektrarne na Završnici trdijo klerikalci, da je to nekaj izbornega ali ne pokažejo nobenega računa; napredni poslanci pa zahtevajo račune in strokovnjaško sodbo o podjetju; odlični inženirji menijo, da je Završnica zavoženo podjetje. — Radi tega je bil krik in vik v zbornici, žaljenje, zmerjanje itd.

Inozemstvo.

Quo vadis Austria? — Pod tem naslovom je izdal brošuro dr. V. Gjorgjević, bivši srbski ministerski predsednik. V brošuri kritizira postopanje Avstrije napram balkanskim narodom. Brošura dokazuje, kako sta se Srbija in Rumunija trudili vedno biti v dobrih odnošajih z Avstrijo ali ona je delala proti njim in proti domačim Jugoslovanom in Rumunom. Kam vede Avstrijo tako ravnanje, tako vprašuje pisec, ki zaključuje: Ali hoče imeti poleg italijanske po silo še srbsko irredento?

Socialisti v Nemčiji proti militarizmu. — Na zborovanju v Jeni je bila sprejeta taka resolucija: Socializem mora najostreje pobijati militarizem, ker je to najmočnejše sredstvo oblasti gospodujočih slojev. Socialisti morajo pobijati in odbiti vse zakonske načrte, ki bi se predložili parlamentu v svrhu ojačenja militarizma; istotačno davčne zakonske načrte za isti namen.

Domače vesti.

Poroka. — Poročil se je gospod stotnik Karel Stohanzl, znani aviatik v Gorici, z gospodično Olga Suša iz Senožč. Vse najbolje!

Smrtna kosa. — Včeraj popoldne je umrl v Oslavju g. Štefan Klanjšček v 76. letu svoje starosti. Pogreb bo v nedeljo, dne 28. t. m. ob 4. uri pop. Preostalim naše sožalje!

Na dunajski konservatorij je vstopila gospodična Cirila Medvedova, hčerka tukajšnjega trgovca gosp. J. Medveda, da izpopolni svoje študije v glasbi in petju. Predizobrazba, ki jo je imela v glasbi, jej je pripomogla do tega, da je napravila preskušnjo za tretji letnik z najboljšim uspehom. Na konservatorij je vstopilo letos 65 novih pevč, med katerimi je bila gospica Medvedova edina altistinja; k temu redkemu daru jej čestitamo in želimo mnogo uspeha!

Iz srednješolske službe. — Na novo slovensko gimnazijo v Gorici so imenovali: prvi učitelj dr. Edvard Dolinšek, prof. Andrej Ipavec in prof. Ivan Tabaj z bivše drž. gimnazije; dalje sedanji prov. glavni učitelj moškega učiteljsišča v Gorici, Rudolf Lavrenčič, suplenta bivše drž. gimnazije, Fran Povšič in Karel Prijatelj, ki sta obenem imenovana za prava učitelja, prvi učitelj telovadbe na bivši drž. gimnaziji, Rudolf Cvetko in prov. učitelj bivše drž. gimnazije, dr. Karel Pirjevec.

Za profesorje na italijanski realni gimnaziji so imenovani gg.: Emil Turus, ki je obenem začasni vodja, Josip Motz, dr. Evgen Simzig, Alojzij Comel, ki je bil dosedaj na realki v Roveretu in Peter Bone, ki je bil dosedaj na koprski gimnaziji. Nadalje so imenovani za profesorje suplenti gg. Josip Zanei, dr. Rudolf Pellis in dr. Josip Bresca.

Za nemško realno gimnazijo so imenovani gg.: dr. Leon Hornung, dr. Kreisel, Karol Loitlesberger, dr. Josip Müller, Josip Peschek, Alojzij Pfeifauf, dr. Rudolf vitez Zahony, dr. Rih. Schubert vit. Scholdern, Alojzij Stockmayer, dr. Lorenz Tretter, Franc Ksaverij Zimmermann, dr. Jurij Pitacco, dr. Karel Oswald in Alojzij Fogar. Suplent na ženski gimnaziji v Inomestu g. Herman Kahr je premeščen na nemško realno gimnazijo v Gorici.

Redni občni zbor akad. fer. društva »Adrijan« se bo vršil 30. t. m. ob 8. uri zvečer pri »Zlatem jelenu«, G. starešine uljud-

no vabimo tem potom na občni zbor, ker se posebnih vabil ne bo razpošiljalo.

Vpisovanje v stenografski tečaj soboto 27., ponedeljek 29. od 7—8 zvečer in nedeljo 28. t. m. od 10—11 dopoldne v Šolskem Domu v pritlični sobi.

Staršem, ki nameravajo vpisati svoje otroke v glasbeno šolo »Pevskega in glasbenega društva v Gorici«, se naznanja, da bo najbolje, ako stonijo to čimpreje — ker pozneje pristopivši učenici še bodo morali eventuelno zadovoljiti z arami čeravno manj ugodnimi. Sprejem in vpisovanje učencev se vrši vsak delavnik od 10. do 1. ure popoldne, v sredo in soboto pa le od 10. do 12. dopoldne. —

Gimnazijalci pridejo v Gorico prihodnji teden. — Apelujemo na vse rodeljube, da jih poučijo o narodni dolžnosti, če bo treba tudi proti navodilom kakoga profesorja. — Slovenski trgovci že težko čakajo vrnitve dijakov, — naj bi se izpolnile njihove nade!

Dva nova napisa se zdaj blestita na poslopju stare gimnazije v Šolski ulici: Nad prvim vhodom: **C. kr. slovenska državna gimnazija**, — nad drugim: **I. R. ginnasio reale italiano**. Oba zavoda sta po prostoru docela ločena. Slovenska gimnazija ima tudi prvo večje dvorišče.

Kar se toroj tiče te šole, goriški Slovenci prednjačimo vsem drugim. V Gorici imamo docela čisto slovensko gimnazijo, kakor smo imeli že povsem slovensko moško učiteljsišče. — Žensko učiteljsišče je še neka mešanica, ki pa bo morala izginiti! — Predvsem pa mora izginiti tak nemški nestvor, kakoršen je c. kr. vladnica! — Taka šola nima pravice do obstanka v Gorici!

Pogreb E. Dörflesa, ki je umrl v Veroni, se je izvršil v četrtek zvečer v Gorici na židovsko pokopališče.

Društvo zdravnikov Goriško-Gradišanske bo imelo dne 5. oktobra t. l. v Gorici svoj redni letni občni zbor.

25 let služkinja v eni družini. — Pri družini E. Stecker v Gorici služi že 25 let slovenska služkinja Ana Ivančič. Redek jubilej v takih službah!

Razpis natečaja. — Razpisuje se natečaj za jeden izobražen štipendij Codell-Fahrenfeldove ustanove v znesku 210 kron, kateri se podeli dijaku goriške gimnazije, ki je sin plemenitaša poknežene grofovine Goriško-Gradiške. Prosilci imajo predložiti svoje v smislu obstoječih zakonov opremljene prošnje deželnemu odboru do 31. oktobra 1913. Deželni odbor.

Lepa navada italijanska je ta, da ob priliki smrti kakoga svojega človeka pridno darujejo večje in manjše zneske za svoje inštitucije. Logo nazionale itd. In koliko je tu od Slovencev zasluženega denarja! Taka lepa navada bi morala biti med Slovenci bolj razširjena kot je.

Razpis štipendijev. — Razpisujejo se tri deželni štipendiji po 600 kron, ustanovljeni od deželnega zbora s sklepom z dne 9. februarja 1910. v spomin 60 letnega vladarstva Nj. V. presv. cesarja Franca Jožefa I. Deležiti se morejo teh ustanov dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji na avstrijskem vseučilišču, na tehnik ali na višem poljedelskem zavodu, skozi vsa leta visokošolskih študij, držeč se obstoječih postavnih predpisov. Prosilci naj podajo svoje vloge podpisnemu deželnemu odboru do 31. oktobra 1913 in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in dosedanjem napredovanju. — Deželni odbor.

Tatvine in poneverjenja je obdolžen neki 26 letni Ivan Valsa, po poklicu fotograf, doma iz Celja. Nameščen je bil v Gorici. Prijelji so ga v Nabrežini in pripeljali v tukajšnje zapore.

Razpis štipendija. — Razpisuje se deželni štipendij 600 kron, ustanovljen od deželnega zbora s sklepom z dne 10. septembra 1888 v spomin 40-letnega vladarstva Nj. V. presv. cesarja Franca Jožefa I. Deležiti se morejo te ustanove dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji na avstrijskem vseučilišču, na tehnik ali na višem poljedelskem zavodu, skozi vsa leta visokošolskih študij, držeč se obstoječih postavnih predpisov. Prosilci naj podajo svoje vloge podpisnemu deželnemu odboru, do 31. oktobra t. l. in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in dosedanjem napredovanju. Deželni odbor.

Cerkljanska podružnica Slov. plan. društva naznanja, da bo oskrbovala svojo kočjo na Porezni (1632 m) ob nedeljah o ugodnem vremenu tudi izven sezone do konca oktobra.

»Špijoni« ob meji. — Zmerom iščejo špijone ob meji, tako na naši kakor na italijanski strani. V Čedadu so te dni prijeli g. župana z Livka, no pa se je kmalu dogladlo, kdo je, ker ima tam žnanice. Malo poprej pa so ga bili prijeli v Kriminu, ali imel je s seboj legitimacijo.... Kdor gre kam ob mejo, legitimacijo s seboj, če ne ga priimejo, če le malce od tal kvišku in okoli sebe pogleda....

Krščeno mleko. — Tržni komisar v Gorici je zaplenil trem mlekaricam in dveh mlekarjema 50 litrov mleka, ker je bilo mešano z vodo.

Okoli 20 kg grozdja je zaplenil tržni komisar v Gorici, češ da je bilo premalo zrelo. — Zaplenil je tudi nekaj škodljivih gob in jednega zajca, ker je že preveč smrdel.

Za zimo si je hotel preskrbeti suktnjo neki Anton Krepe iz Maribora; vzel jo je Štefanu Klanjščeku; policija pa jo je vzela njemu in sednja ga podučil, da se ne sme jemati tujih sukcnj brez dovoljenja lastnikovega.

Iz daljne Galicije je priromal v Gorico 56-letni Josip Rota. Prišel je v Gorico ter se predstavi na policiji rekoč, da nima niti beliča v žepu in tudi nobenega posla. Nesrečnega starca so poslali domov v Galicijo. Prav neverjetno je že, koliko takih ljudi, brez sredstev in posla, se ustavi v Gorici!

Ponesrečil je v Podgori delavec Eberwein, z Dunaja doma; stroj ga je prijel za roko in mu jo močno pokvaril. Sedaj se nahaja v bolnišnici usmiljenih bratov.

Central Bio nam nudi včeraj in danes zanimiv vspreed. »Otrok umobote«, glavno delo sedanjega vspreeda, nam predstavlja materino ljubezen do svojega otroka, ki jo mati čuti, četudi se ji je otemnel lan. Frasnno delo! »Gaudmond-časopis« nam prednaša vse zadnje novosti sveta. Jutri in v ponedeljek se bo prednašala epizoda iz nemško-francoske vojske leta 1870—71, »Magdalena«.

»Dove corro mi?« — Tako se ne sme reči vspricho kakoga redarja. V Trstu namreč je neki redar rekel nekemu človeku, ko je tekel po ulici, »Dove corro mi?« Oni človek je odgovoril pa tako, da redar ni mogel biti prav zadovoljen. Ta reč je prišla v javnost in Tržačani so odslej nadlegovali redarje po ulicah, kjer so jih le videli, z vprašanjem »Dove corro mi?« Policijsko ravnateljstvo je končno začelo kaznovati vsako osebo, ki je kakoga redarja apostrofirala z »Dove corro mi?« Sedaj se je to vprašanje zaneslo tudi v Gorico in par mladičev je poskušilo svojo srečo z vprašanjem »Dove corro mi?« vspricho c. kr. redarja. Redar jih je lepo naznanil in sedaj že lahko vedo, kam bodo tekli? Po globu in če je ne plačajo, v pržon!

Pekl in trgovci! Naročajte drože (kvas) pri domači izdelovalnici, ki Vam postreže s svežim blagom in po konkurenčnih cenah. Priporoča se udani **Fran Žorž, Dornberg - Primorsko.**

Zoperstavljanja orožniku in tatvine je bil obdolžen neki Ivan Kržič iz Presenja doma. Zoperstavljal se je orožniku Jos. Colnarju, s kamenjem mu je grozil in pridjal je še par psovk. To je bilo 23. julija v Potočah. Potem je bil obtožen, da je ukradel nekemu Kogovšku razne obleke v vrednosti K 16'80 in da je ukradel nož 60 v vreden. Obtoženec priznava, da se je zoperstavil orožniku, o tatvini pa ni hotel nič slišati. In tudi priče niso mogle potrditi, da bi bil on ukradel ono obleko. Zato ga je sodnja opustila obtožbe radi tatvine, gledé zoperstavljanja orožniku pa mu je prisodila 4 mesece težke ječe z jednim postom; v tem času si že zapomni, kako se ima obnašati nasproti orožniku.

»Ker ž Bog tako hoče«... Ciganka Veronika Krems je bila obtožena tatvine, se umeje samo po sebi in sicer je ukradla tobakarnarja Gardinala, lko je zbirala pri njem ogrske krome. Ciganka je tajila, ko je pa videla, da le nič ne pomaga nikako tajeenje, je rekla: ker že Bog tako hoče, sprejemem kazno. 5 dni bo sedela v zaporu.

»Nemški železničar z nožem.« — Pod tem zaglavjem smo poročali o dogodku v gostilni Okroglič v ulici Leoni, kjer bi bil železničar Šramel ranil neko žensko in mesarja M. G. Šramel je prišel k nam povedat, da dogodek se ni vršil tako, kakor popisano, in on ni bil aretiran; vršil pa se je prepir med njim in mesarjem M. Šramel ima tudi 3 male rane. Šramel je doma iz Spodnje Gorice pri Mariboru in ni Nemec.

Tatvina. — Danes zjutraj med 7.—8. uro je ukradel nepoznan človek v ulici Barka pri gosp. Al. Brajniku srebrno uro in nekaj zlatenine v vrednosti 300 kron.

Tatvina na poštni ambulanci med Trstom in Krminom. — V Trstu so aretirali Jakoba Motza iz Gorice, pridelenega poštni ambulanci med Trstom in Krminom, ker je prodajal po Trstu pogostoma razne reči, sedaj kos blaga, sedaj čevlje, sedaj kaj drugega. Dognalo se je, da je mož jemal razno blago iz pošiljatev ter je prodajal. Motz odločno taji.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«. Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo nizkih cenah.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne boste odprti v Gorici lekarni Glibich-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 28. t. m. do 5. oktobra t. l.

Domača politika.

Deželni zbor se snide 1. oktobra, t. j. prihodnjo sredo. Danes je sobota, a ni še imenovanja deželnega glavarja in njegovega namestnika. — Sedanji deželni odbor tudi še ni mogel niti obvestiti deželnih polancev o sklicanju dež. zbora, ker do danes še ni volilnih spisov v Gorici in se torej uradno niti ne vé, kdo je poslanec. Pač pa je namestništvo razposlalo že pred časom volilne certifikate. Ali so bili tudi letos — nemški? Edini čin, ki ga je izvršil deželni odbor, je ta, da je naročil običajno mašo v stolni cerkvi.

Deželni svetnik dr. Pettarin stopi v pokoj s 1. oktobrom s pokojnino 5600 K. Službenih let ima 16 z onimi vred, ko je služil pri finančni oblasti. Star je okoli 40 let. — Čulo se je tudi, da bi šel rad v pokoj tudi dr. Grusovin. Verjamemo že, da mu tajniška služba pod novim režimom, ki se bliža, ne bo dišala preveč, ali kako naj stopi v pokoj, ko je pa šele par let v deželni službi? On nima še nobene pravice do pokojnine. Prav pa bi bilo res, da bi se sprazniho nekaj mest, na katerih sedijo nesposobni laški ljudje!

O ravnatelju deželnega računskega urada g. Evgenu Kavčiču se je bila te dni, po upokojitvi dr. Pettarina, raznesla vest, da pojde v pokoj tudi on: kakor da bi hotel iti radi prememb v deželnem odboru. Ali ravnatelj Kavčič ne pojde še v pokoj,

ker še nima za sabo dobe službenih let in ni tudi nikakega drugega povoda za njegovo upokojitev. Kadar mu poteče doba, kar se zgodi pa čez par let že, pojde v pokoj. — Dostavljamo, da je Pajer mislil gledé vsakega važnega uradniškega mesta v deželni upravi že na bodočnost in je imel za g. Kavčiča tudi že določenega naslednika, seveda Italijana. Ali Pajerjeva volja je legla v grob...

Laške dopise pošilja slovenskim občinom deželna agencija generalnega zavoda za zavarovanje pokojnine uradnikom v Trstu. To je pač višek predrznosti in nesramnosti. Slovenska občina dobi opomin po laško pisan, naj plača toliko in toliko omenjenemu zavodu. Vsa tiskovina je laška, in občine po laško popačeno. In to naj mi lepo mirno trpimo, to naj potrpežljivo prenašamo!! Dolžnost vsake slovenske občine je ta, da zavrne tako laško nesramnost in si odločno prepove laško dopisovanje! Iz Ajdovščine nam poročajo, da je prišlo tudi na to občino tako laško pisanje od imenovanega zavoda iz Trsta. Občina Ajdovščina v bodoče sploh ne bo sprejemala laških dopisov od takih zavodov, marveč bo vsako tako predrznost in zaničevanje Slovencev primerno zavrnila. Prav tako, tako naj storijo tudi druge slovenske občine!

»L' aquila slava.« — »La Stampa« v Torinu je prnohčila dolg članek iz Trsta, obrnjen ves proti Slovincem. List povdarja naraščanje Slovencev v Trstu, omenja, kako prihajajo v razne c. k. urade Slovinci v službo in po njegovem mnenju je avstrijski dvozglavi orel postal slovenski orel. Povsodi kjer so sedeli Italijani, so sedaj po večini Slovinci itd. — Torej ker je malo več pravice za Slovence v Trstu kot je bilo še v polpreteklem času, je po koncu vse laško časopisje tostran in nostran. Časopisje v Italiji se vedno bolj umešava v naše notranje zadeve in vedno bolj podpira stremeljenja avstrijskih Italijanov, da bi nas popolnoma potlačili. Sedaj pišejo obilo o Slovincih. Torej smo vendar nekaj vredni mi »ščavi«, da se toliko pečačo z nami tostran in onostran črnožoltih mejnikov. Toda vsa ta skupna italijanska gonja nas ne pokonča, o tem naj bodo zagotovljeni. Mlad slovenski rod gre pokonci in hoče svojih pravic. Mi ne jemljemo pravic drugim, ampak borimo se za svoje in če kaj dosežemo, je doseženo po trudavolnem delu nekaj, kar je nam že zdavnaj pristojalo. — Če hoče »Stampa« v Torinu napisati kaj pametnega za Italijane ob naši Adriji, naj jim svetuje sporazum z Jugoslovani in boj proti Nemštvu, na lue prodirajočemu: to je nevarno za Italijane ne Jugoslovani! —

Prosveta.

X. redni občni zbor ak. fer. društva »Prosvete« v Ljubljani se vrši z običajnim dnevnim redom dne 30. 9. 1913. ob 8. zvečer v Ljubljani pri »Novem Svetu«. Pričakujemo ohilo udeležbe.

Nove umetniške razglednice. — V zalogi tvrdke Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani je izšla serija 6 umetniških razglednic po slovenskih narodnih pesmih (1—6). Razglednice, ki jih je naslikal znani umetnik H. Smrekar, izborno predstavljajo veselje in trpljenje slovenskega ljudstva po naših narodnih pesmih. Slikarju se je posrečilo, da je s praviim umetniškim razumevanjem v podobi podal vse mišljenje, ki veje iz narodnih pesmi. Umetniku moremo k delu le čestitati in upamo, da se bodo te krasne razglednice kar najbolj razširile med slovenskim ljudstvom.

Književnost.

Ljubezen treh kraljev Tragičen poem v treh dejanjih. Spisal Sem Benelli. To lepo italijansko moderno delo je prevedel

na slovenščino znani naš pesnik Al. Gradnik. Igra je bila z uspehom uprizorjena v Ljubljani in Gorici. Obširnejša ocena pride.

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Bovec. — Tukajšnji vojaški novinci so pripravili v nedeljo dne 21. t. m. veselico za odhodnico v gostilni »Eksel«. Čisti dobiček v znesku 45 K so darovali podpisnemu društvu, katerega člani so, za kar se jim podpisano društvo najtoleje zahvaljuje. Prostovoljno gasilno društvo v Bovcu.

Gospodarske vesti.

Na izvoznem trgu v Gorici je bilo letos črešenj 12419 kvintalov, skupilo se je za nje K 792.811; poprečna cena K 63'83. Lansko leto je bilo na izvoznem trgu v Gorici 19515 kvintalov za K 1.020.240; poprečna cena K 52'17. Letos je bilo torej črešenj manj od lani 7000 kvintalov; umevno, da so bile za to dražje, kar kaže poprečna cena: letos K 63'83, lani K 52'17. Dražje so bile, velika pa je vendar razlika v lanskem in letošnjem skupičku. — Špargljev je bilo letos na izvoznem trgu v Gorici 961 kvintalov za K 78.582; poprečna cena K 81'77. Lani je bilo špargljev na izvoznem trgu 798 kvintalov za K 75.208; poprečna cena K 95'48. Torej letos je bilo špargljev več od lani skoro 200 kvintalov; skupilo se je več 3000 K; lani so bili šparglji posebno dragi.

Splošna hranilnica v Trstu, ki se je osnovala po načelih hranilničnega regulativa z dne 2. septembra l. 1844, prične poslovati s 1. oktobrom t. l. »Splošna hranilnica« v Trstu je edini slovenski zavod na Primorskem, ki je upravičen prejemati vloge, za katere se zalteva pupilarna varnost. Uradi se nahajajo v ulici Torre Bianca št. 41. Vloge se bodo obrestovale po 4%.

Avtomobilske zveze po Furlaniji. — Pri okrajnem glavarstvu v Trzinu se nahaja načrt za razne avtomobilske zveze po Furlaniji: po teh bi bila večina občin zvezana direktno z Gorico in s Červinjanom. V načrtu je tudi direktna avtomobilska zveza Gorica-Belvedere-Gradež, ki bi izborno služila tujskemu prometu.

Odlikovani slovenski konjerejci iz Goriške okolice. — Dne 22. t. m. se je v Gradšču vršilo premovanje kobil in zrebet. Iz goriške okolice so bili odlikovani trije konjerejci iz Vrtojbe: v prvi kategoriji je dobil 2. premijo Alojzij Černe, 3. Ivan Batistič in 4. Franc Pelos. V drugi kategoriji 1. premijo Ivan Lasič. V tretji kategoriji 4. premijo Jožef Nemec.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Gorici naznanja svojemu članstvu, da odhaja, naš delavni član vad. zbora br. Ivan Kovač k vojakom; zategadelj se vrši danes ob 8 in pol uri zvečer odhodnica v gostilni pri Krancu, Senenski trg, pri kateri pričakujemo obilne udeležbe. Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Št. Andrežu priredi v nedeljo 5. oktobra 4. dejansko rodbinsko dramo F. Gangla »Sin« v dvorani g. P. Lutmana. Vloge so v dobrih rokah, zato se pričakuje obilne udeležbe. Na svidenje v nedeljo 5. oktobra v Št. Andrežu. Na zdar!

Razne vesti.

Novi bankovci po 20 K pridejo v promet dne 2. januarja l. 1914. Dosedanji dvajsetkronski bankovci z datumom 2. januarja 1907 se začno dne 2. januarja l. 1914 jemati iz prometa in se bodo mogli zamenjivati za nove bankovce ali za drug denar do 31. decembra 1915, samo za nove bankovce pa do 31. decembra l. 1921.

Po preteku tega časa izgube sedanji bankovci popolnoma svojo veljavo.

Divje zveri na štajerskih planinah. — Na Gornjem Štajerskem na Stubalpe in Koralpe so se pojavile divje zveri, ki so trgale govejo živino. Že več časa je to. Doslej so te zveri, katerih ni nobeden še prav videl, pokončale goveje živine okoli 600 komadov. Sedaj se trudijo poklicani faktorji, dognati, kake so te zveri in jih pokončati. Na Kor-planini se nahaja najbrže lev. Zver je napravila zopet veliko škodo. Kakor se po vojaškem telefonu iz okolice pri Breiteneggu na Koroškem poroča, je zver mačjega plemena v bližini Kampkogelna-Zartlplanine ponoči 21. septembra raztrgala goved, staro dve leti. Poizvedbe orožništva so nedvomno dogonale, da je Franc Durl, letoviščnik in lovec, ki je bival pri Sv. Mariji, dne 17. septembra videl ono zver, to je leva ob 5. uri popoldne, ki se je plazil nekaj sto korakov oddaljen na planini Hühnerstütze-Bärenthalkogel. Tudi Karel Holzer iz Deutschlandsberga je isti dan v isti okolici videl v daljavi 200 m zjutraj leva. Neki lovec iz iste pokrajine, popolnoma zanesljiv mož, je tudi videl leva na nekem drugem mestu. Gozdar kneza Liechtheistena, Teussl na Garanas-gori pa poroča, da je roparica nad Sv. Lovrencem v okolici Wiela nekega mladega vola raztrgala. Potem poročajo, da je neki lovec videl, ko se je zver plazila po njivi, zasajeni z deteljo. Od zveri je bil odaljen 30 do 35 korakov. Natančno je videl, da ni šlo za psa, marveč za zver, ki je bila 1 meter visoka in 1 1/2 metra dolga, rumeno-rjavkaste barve. V sredo so videli zver drugič ob 5. uri zjutraj, nato pa še enkrat popoldne. Dva kmečka fanta, ki sta peljala sadja v Frauenthal, sta ob tem času videla pri Krottendorfu zver približno 1 m visoko, dolgosti pa nista mogla ceniti, ker je bila zver proti njima z glavo obrnjena. Sledovi so široki približno dlani na roki in so precej globoki, vsled česar sklenajo, da je zver težka. Vse domače živali so vznemirjene, kar se more le z navzočnostjo roparice razlagati. Poleg leva morajo biti pa še druge zveri kakor se je dalo presoditi po ranah, zadanih živalim, katere so napadle zveri. — Več časa so pogrešali nekega orožnika, ali ta se je vrnil sedaj: zašel je bil v goratih krajih. — Upa se, da ko zapade sneg, bo konec divjih zveri — če je ne primaha kam na jug!

Aviatične bravure. — Iz Londona poročajo, da je na tisoče ljudi prisostvovalo letu aviatika Percanda v Brockelandu. Aviatik se je dvignil v višino 1000 m: tam je napravil salto mortale, se spustil na 350 m in se povrnil v normalen položaj. Tako izvajanje je trajalo pol ure. Občinstvo je priredilo drznemu aviatiku srčne ovacije.

Avstrijska vojaška godba v Skačru. — Vojaška godba 87. pešpolka v Pulju je določena za Skader ter ho tam začerkom oktobra. Godba tega polka je bila svoj čas na Kreči v Skačru sta imela godbo doslej angleški in italijanski detachment: no, sedaj bo tudi avstrijska godba godla Albancem.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčić). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorze«.

Ivan Zuodar

Čiginj, p Volče
tovarna cementnih plošč
za pokrivanje streh.
Izdelek jako trpežen in lahek.
Cene tako nizke, da je izključena vsaka konkurenca. 295—10

ZAKAJ NOVI PORTAL?

Radi ogromne zaloge oddajava blago po izdatno znižani ceni in to še pred sezono in pred selitvijo v prejšnje prostore. Ostanke prodajava pod lastno ceno. — Cene stalne. — Priporoča se Vam trdka HEDŽET & KORITNIK, začasen vhod le iz Šolske ulice št. 3.

Da bo mogoče z elegantnim aranžiranjem izložb vsaki čas prepricati cenj. odjemalce o najini najpopolnejši izberi sukna volne in manufakture sploh.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Delniška glavnica K 8.000.000
Rezervni zakladi K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

akup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

emljena tvornica Traiskirchen pri Dunaju
LIEBLEIN & C. o

ementna malta, beton, apnena malta napravi
neprodorno za vodo samo

STEARIT (obl. zavarevano).

ajidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst
in za zaščitanje talne vlažnosti.

leporeočljive fasade z apneno malto.

malta zmožana s Stearitom ima 50-100% večjo
rdnost kakor druge primese. (Uradno preizkušeno).

Edina prodaja in zastopstvo:

P. P. Vidic & Komp. — Ljubljana.

Za mizarje.

Proda se v Cerknici na Notranj-
skem iz proste roke pod ugodnimi
pogoji bivše

Homovčevo posestvo,

obstoječe iz hiše št. 272 in 2 njiv.
V hiši je prostorna mizarška delavnica,
nadalje parni stroj in razni drugi stroji
in orodja za mizarstvo.

Pojasnila daje **Anton Meden,**
Begunje pri Cerknici. 305-1

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem zaprl

podružnico v Gosposki ulici.

Izgotovljene obleke za gospode in otroke prodajam
sedaj edino le v

CORSO VERDI št. 11

(nasproti Izvoznemu trgu).

Z odličnim spoštovanjem

I. Felberbaum.

Učenko za knjigovoznico sprejme takoj

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Zdravnik

Dr. Just Bačar

ordinira

v ulici Tre Rè šte. 9.

Razglas.

S 1. oktobrom t. l. se otvori javni tečaj za slovensko ste-
nografijo za šolsko leto 1913-1914, koncesioniran od vis. dež.
šolskega sveta. (Odlok z dne 15. sept. 1913 št. 624/1).

Poučevalo se bo dve uri na teden zvečer, v Šolskem Domu.
Plačilo mesečno, po številu udeležencev. Konec leta dobi vsak
udeleženec potrdilo, da je obiskoval tečaj, ki velja kot izpričevalo.

P. T. gospice in gospodje naj blagovolijo javiti pristop
podpisanemu pismeno ali ustno dne 27. in 29. sept. v Šolskem
Domu v pritlični sobi.

Josip Fistravec,
c. kr. profesor stenografije.

306-1

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

NAJBOLJŠA / TREHA / EDANJO / TI

Firmit = KRILJEVEC

Asbestni cementni
skriljavec Firmit
je umeten kamen
najboljše vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. 102
WEISSENBACH OB TRIESTINGI
/PODNUJE AV / TRIJSKO GOR/
ZA / TOPSTVO IN ZALOGA /
G. GREGORIČ - GORICA OZK AVULICA 71.

Telef. št. 183. Telef. št. 183.

Kleparski mojster, strešni pokrivalc, zapri-
sežni izvedenec, zalagatelj c. kr. drž. že-
leznice. Kleparska delavnica opremljena z
najmodernejšimi stroji. Cene brez konku-
rence. Vpeljava vode, plina acetilen in stre-
lovodov. Izdelovalnica modernih črk za
napise različnih velikosti in vrst.

Mesto kron 12- le K 5-

elegantni, pristni usnjati čevlji za moške ali
ženske, po sliki, najnovejše fazone, z močnimi,
zbitimi podplati, kakoršnekoli velikosti, za tr-
pežnost se jamči. Vsak par le K 5--. Razpošilja
po povzetju tvrdka

SCHÄCHTER LEOPOLD

Dunaj XVI/6, Lerchenfeldergürtel 5.

Nikak riziko. — Se zamenja ali pa vrne denar.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo
trgovino iz lšt. 25

v hšt. 19 v Gosposki ulici

v hiši, kjer je poštni urad.

Trgovino sem znatno povečal in dobi se vse v še večji
izbiri nego prej.

Za obilen obisk se toplo priporoča

JAKOB ŠULIGOJ,

urar c. kr. drž. žel. v Gorici, Gosposka ulica št. 19
v hiši, kjer je poštni urad.

100-1

Sedlarska delavnica

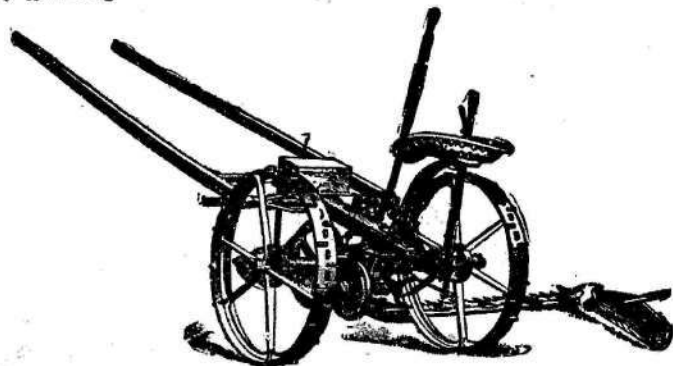
Ivan Krauos - Gorica

na Korna št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje,
kakor tudi velika izbira usnjatih torbic, kovčegov za potovanje,
stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tape-
ciranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se
izvršuje točno. — **Nahrtniki za planince.**

Veleskoristne, za vsakega posestnika senožeti neutrpljive
kosilne stroje vseh sistemov kakor: izvirne ameriške
„**DEERING**“, ki so priznane najboljši, dalje:
„**Johnston**“, **Osborne** „**Cor-**
mick“, „**Zmaj**“ itd.

ter **grablje** in **obračalnike** za seno, čistilne in navadne mlatilnice,
slamoreznice, vratila, motorje, stiskalnice za seno in sadje in sploh vse
druge poljedelske stroje priporoča v največji izbiri ter po znano najnižjih
cenah edina domača tvrdka te stroke na Kranjskem

FR. STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1.

Največja zaloga orodja in železnine ter stavbnega materiala.
Krasno ilustrovani slovenski obsežni ceniki na željo vsakomur brezplačno na
razpolago.

CENTRAL-BIO

naznanja **Leo Tolstojevo** delo: „**Živi
mrtvec**“. To delo mora brez dvoma zani-
mati vse sloje. Predvajanje prične v torek, dne 30. t. m.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje
Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekalnišče štev. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Lekarna Cristofolletti

v Gorici.

ŽELODOČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neverkosljiva. — Te kapljice **vrđijo redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepé pokvarjeni želodci, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost).** Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

(Varstvena znamka).

tica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofolletijeva pijača iz Kine

in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinitim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

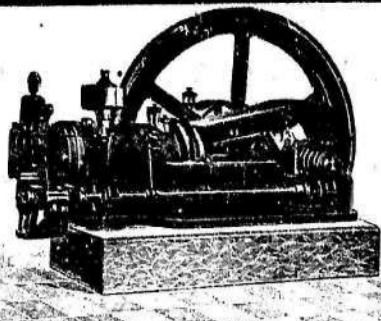
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò štev. 2

Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih naprav vseh vrst in električne luči in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od tvrdke Adolf Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji okrogle žage, vrtalniki in izjedachi (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletne oprave za mizarske delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtalni stroji, izjedachi itd.

Proračuni, poudbe in tehnične informacije gratis in franko.

Češko-Budějovický papírový průmysl -

Č. Budějovice.

KUPOJTE LE CIRIL-METODOV PAPIR ZA SLOVENCE V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Julius Guttman & sin

tovarna sodov.

Grosskanizsa - Ogersko

ponuja sode in čebre iz suhega slavonskega hrasta vsake velikosti.

Pošiljatec se izorši takoj.

Cene zmerne.

Ljubi moj kam groste?

K BATJEL-U

v Gorico

Stalna ulica 2-4

po novo dvokolo, Mička po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinčo po kmet. stroj. Tam je velika zaloga in mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Gentki franko.

Karol Draščik

v Gorici, na Kernu v (lasni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

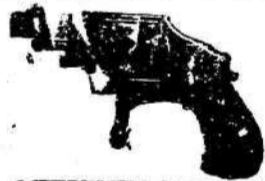
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Cⁱ - Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

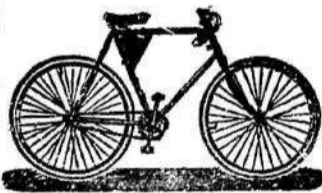

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Altena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrepe, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

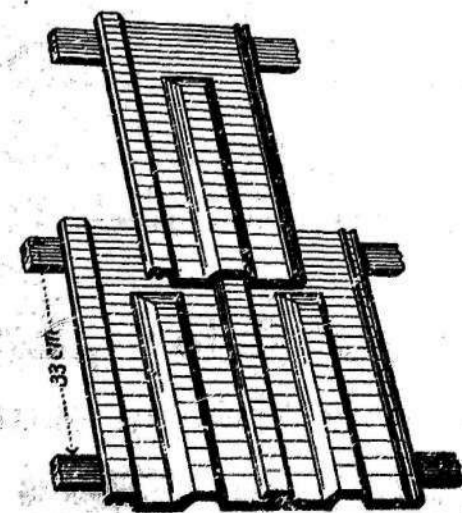
GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje

Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledišč, cerkev, šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblazinjeno pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

109-24 Posluži se s proračuni in prospekti.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dojno zarezani

strešnik-zakrivač

:- s poščno obrezo in priveznim nastavkom. :-

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

:- Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. :-

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se sprejmejo.